

(2000/C 303 E/055)

KIRJALLINEN KYSYMYS E-2446/99**esittäjä(t): Roberta Angelilli (UEN) komissiolle**

(16. joulukuuta 1999)

Aihe: Kuluttajansuoja Lazion alueella

Liian pitkälle jalostettuja tai geneettisesti muunneltuja elintarvikkeita koskevat viimeaikaiset tapahtumat useissa jäsenmaissa ovat herättäneet myös Italiassa yleistä keskustelua elintarviketurvallisuudesta ja -hygieniasta sekä tarkastuksista, joita viranomaisten tulee suorittaa kansalaisten terveyden suojelemiseksi.

Lukuisissa neuvoston direktiiveissä, näiden joukossa direktiivit 93/99/ETY⁽¹⁾, 86/96/COL (Eftan valvontaviranomaisen suositus), 90/220/ETY⁽²⁾, 89/397/ETY⁽³⁾ ja 93/43/ETY⁽⁴⁾, mainitaan selvästi joitakin parametrejä, joita tämän valvonnan tulee vastata. Näiden parametrien perusteella jokaista 10 000 asukasta kohti täytyisi ottaa 30–50 tarkistusnäytettä eli Roomassa ja Lazion alueella pitäisi tehdä 15–20 000 tarkastusta, mutta todellisuudessa Roomassa analysoidaan 11 näytettä päivässä ja 4 000 näytettä vuodessa, eli huomattavasti vähemmän, kuin Euroopan yhteisön direktiiveissä säädetään. Lazion alueella ei ole otettu käyttöön mitään vakavasti otettavaa elintarvikevalvontaohjelmaa edes kuuluisan ”dioksiinikana”-skandaalin jälkeen, ja näin ollen kuluttajat altistetaan vakaville vaaroille.

Kaiken tämän huomioon ottaen voisiko komissio kertoa,

1. onko näistä aiheista olemassa muita komission direktiivejä?
2. onko Italia osoittanut panneensa kyseiset direktiivit täytäntöön asianmukaisesti?
3. miten se aikoo puuttua tai on jo puuttunut Italian toimivaltaisten viranomaisten ja erityisesti Lazion aluehallinnon toimiin, mikäli Italia ei ole toiminut asianmukaisesti direktiivien täytäntöönpanossa?
4. eikö sen mielestä olisi suotavaa puuttua tilanteeseen suoraan, jotta asianmukaisia tarkastuksia tehtäisiin, sillä asia on kiireellinen Lazion asukkaiden terveyttä jatkuvasti uhkaavan vaaran vuoksi?

⁽¹⁾ EYVL L 290, 24.11.1993, s. 14.

⁽²⁾ EYVL L 117, 8.5.1990, s. 15.

⁽³⁾ EYVL L 186, 30.6.1989, s. 23.

⁽⁴⁾ EYVL L 175, 19.7.1993, s. 1.

David Byrnen komission puolesta antama vastaus

(4. helmikuuta 2000)

Virallisesta elintarvikkeiden tarkastuksesta 14 päivänä kesäkuuta 1989 annetussa neuvoston direktiivissä 89/397/ETY ja virallista elintarvikkeiden tarkastusta koskevista lisätoimenpiteistä 29 päivänä lokakuuta 1993 annetussa neuvoston direktiivissä 93/99/ETY vaaditaan, että jäsenvaltiot suorittavat tarkastuksia varmistaakseen, että sekä eurooppalaista että kansallista elintarvikelainsäädäntöä noudatetaan. Näissä kahdessa neuvoston direktiivissä esitetään tarkastuksia koskevat yleiset periaatteet ja vaatimukset elintarvikelainsäädännön eri aloilta, mukaan lukien elintarvikehygieniä, vieraat aineet ja eliöt, pakkausmerkinnät, lisäaineet, makeutusaineet, aromiaineet ja elintarvikkeihin kosketuksissa olevat tarvikkeet. Niissä ei säädetä tarkastusten tai näytteenoton tiheydestä, vaan esitetään yleisiä periaatteita elintarvikeyritysten tarkastamisesta riskiin suhteutetuin väliajoin ja näytteiden otosta tarvittaessa tarkastuksen tueksi. Vaikka näytteenotto on muun tarkastustoiminnan tärkeä lisä, se yksinään ei riitä, sillä sen avulla saadaan vain suppeaa tietoa.

Tarkastuslainsäädännön peruseriaate on varmistaa, että elintarvikeyritykset tekevät tarkastuksia elintarvikkeita valmistaessaan. Viranomaiset valvovat puolestaan näitä tarkastuksia tarkastuskäynnin, kirjanpidon tarkastuksin ja tarvittaessa näytteitä ottamalla. Elintarvikkeiden turvallisuus varmistetaan paremmin tuo-

tantoportaassa tehdyillä tarkastuksilla kuin ottamalla näytteitä markkinoilla olevista elintarvikkeista, vaikka jäsenvaltioita rohkaistaankin ottamaan markkinoilta jonkin verran näytteitä seuranta- ja valvontaa varten.

Direktiivin 89/397/ETY 14 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tarkastustoimintaansa koskevat tiedot, kuten suoritettujen tarkastusten lukumäärä, todettujen rikkomusten lukumäärä ja yleiskatsaus näytteistä, jotka on otettu tietyistä elintarvikeluokista. Italian viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle säännöksen mukaisesti tarkastustilastonsa, joista ilmenee, että Italian tarkastusviranomaiset noudattavat tarkastuksia koskeissa direktiiveissä asetettuja periaatteita. Tilastoja ei ole eritelty kunkin jäsenvaltion eri alueiden mukaan.

Vuodesta 1993 lähtien komissio on joka vuosi suositellut jäsenvaltioille, että tiettyjä elintarviketarkastuksia tehtäisiin koko Euroopan yhteisössä jonkin tietyn aihealueen kartoittamiseksi. Toisinaan niihin sisältyy elintarvikkeiden näytteenottoa ja analysointia, ja itse asiassa 10 päivänä heinäkuuta 1996 annettu EFTAn valvontaviranomaisen suositus N:o 86/96/COL koskee vuoden 1996 yhteensovitettun ohjelman täytäntöönpanoa Euroopan talousalueella (ETA). Vuonna 2000 ohjelma keskittyy irtotavarana kuljetettujen elintarvikkeiden tarkastuksiin, elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien järjestelmien soveltamiseen tietyntyyppisissä elintarvikeryityksissä ja pakkausmerkintöjen tarkkuuteen ravintosisältöä koskevien tietojen osalta. Komissio ei ole nyt eikä aiemminkaan antanut suosituksia siitä, miten paljon ja miten usein näytteitä olisi otettava tai miten monta elintarvikeryitystä ohjelmaan tulisi sisältyä.

Jäsenvaltioissa otetaan näytteitä myös elävissä eläimissä ja niistä saatavissa tuotteissa olevien tiettyjen aineiden ja niiden jäämien osalta suoritettavista tarkastustoimenpiteistä 29 päivänä huhtikuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/23/EY⁽¹⁾ mukaisten, pakollisten jäämien tutkimista koskevien suunnitelmien yhteydessä. Näiden suunnitelmien mukaisesti tutkitaan mm. polykloorattuja bifenyylejä (PCB) ja muita ympäristöperäisiä aineita ja kontaminantteja, kuten dioksiinia. Italia noudatti säännöksiä ja esitti tiedot vuodelta 1998 sekä vuotta 1999 koskevan suunnitelmaluonnoksen.

Sen lisäksi, että jäsenvaltiot toimittavat tilastotietoja tarkastuksista, komissio tekee tarkastuksia jäsenvaltioissa direktiivin 93/99/ETY 5 artiklan ja muiden eläinperäisten elintarvikkeiden tuotantoa koskevien direktiivien mukaisesti. Tarkastuksista vastaa komission elintarvike- ja eläinlääkintätoimisto.

Geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön 23 päivänä huhtikuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/220/ETY⁽²⁾ 4 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on huolehdittava, että toimivaltainen viranomainen järjestää tarkastuksia ja tarpeen mukaan muita valvontatoimia direktiivin noudattamisen varmistamiseksi. Niihin voi sisältyä näytteenottoa ja tarkastuksia, joilla selvitetään, onko geneettisesti muunnettu organismi (GMO) sallittu. Tämä koskee geneettisesti muunnettujen organismien levittämistä tutkimus- ja kehittämistarkoituksessa eikä niiden tarkastamista ja näytteenottoa elintarvikkeissa.

Komissio on tietoinen siitä, että jäsenvaltioiden suorittamien tarkastusten johdonmukaisuutta on yleisesti parannettava. Eurooppalaista tarkastuslainsäädäntöä on nykyaikaistettava, jotta voitaisiin hyödyntää uusia tarkastustekniikkoja ja kokemuksia, jotka on saatu hiljattain BSE:hen ja dioksiiniin liittyvissä tapauksissa. Komission valkoisessa kirjassa elintarvikkeiden turvallisuudesta⁽³⁾ suositeltiin parannuksia tarkastuslainsäädäntöön, jotta varmistetaan tarkastusten asianmukaisuus tuotantoketjun kaikissa osissa tilalta kuluttajalle. Tämä koskee myös uusia säännöksiä eläinten rehujen tarkastuksista. Komissio antoi myös enemmän painoa sille, miten komission elintarvike- ja eläinlääkintätoimisto valvoo elintarviketarkastuksista vastaavien viranomaisten toimintaa jäsenvaltioissa.

Tietoja jäsenvaltioissa tehdyistä tarkastuksista saa seuraavasta sivustosta: <http://europa.eu.int/comm/dg24/health>

⁽¹⁾ EYVL L 125, 23.5.1996.

⁽²⁾ EYVL L 117, 8.5.1990.

⁽³⁾ KOM(1999) 719 lopullinen.